tisková zpráva

03.11.2026

14.11.2026 – 30.05.2027
Městská muzea Žitava
Výstava: Státní tajemství! Zittwerke. Zbrojní koncern za nacismu

Zittwerke byly krycím podnikem leteckých závodů Jun kers v Dessau. Vyráběly se zde motory Jumo pro Me 262, proudový stíhací letoun Wehrmachtu. K přemístění výro by na Žitavsko došlo v reakci na bombardování středního Německa a probíhalo v letech 1943/44 s velkým nasazením. Za tímto účelem byla zabavena řada továren a jako jádro výrobního komplexu byly rozšířeny kasárny v Kleinschönau (polsky Sieniawka). Za nelidských podmínek zde koncem roku 1944 zahájily výrobu tisíce vězňů. Výstava představuje historii Zittwerke v kontextu zbroj ní výroby Třetí říše. Prezentovány jsou originální exponáty z oblasti výroby motorů, plány a dokumenty jednotlivých provozů i četná svědectví pamětníků. Poprvé jsou zde představeny modely původního stavu ve věrném měřítku. Celá výstava je v němčině, češtině a polštině.
Muzeum a Pojizerská galerie Semily je **partnerem projektu** v programu Interreg Sasko – Česká republika 2021-2027. Výstava představuje významné předměty ze semilského muzea. Dr. Tomáš Chvátal, PhD (Muzeum Semily) se aktivně podílí na formování doprovodného programu.

Venkovní výstava
Od podzimu 2026 bude výstava rozšířena o venkovní expozici s velkoformátovými informačními panely v Žitavě. Zahrnuty budou rovněž další významné lokality zbrojní výroby v Ebersbachu, Zittwerke v Sieniawce (Kleinschönau), Bogatyni (Reichenau) a Semilech. Výběr nejvýznamnějších lokalit v Žitavě a jejím okolí naleznete na našich webo vých stránkách. Prohlídky pro školní třídy na vyžádání

Publikace
Publikaci si můžete zakoupit v našem muzeu, nechat si ji zaslat (+ poštovné) nebo si ji zdarma stáhnout na webových stránkách muzea (4,2 MB).

Städtische Museen Zittau
Klosterstraße 3, D-02763 Zittau
Geöffnet Dienstag bis Sonntag 10.00 – 17.00 Uhr
Tel: 03583-55479-0
www.museum-zittau.de
museum@zittau.de

Öffentlichkeitsarbeit
Daniela Schüler
Tel: 03583-55479-301
d.schueler@zittau.de

Städtische Museen Zittau
Klosterstraße 3, D-02763 Zittau
Geöffnet Dienstag bis Sonntag 10.00 – 17.00 Uhr
Tel: 03583-55479-0
www.museum-zittau.de
museum@zittau.de

Öffentlichkeitsarbeit
Daniela Schüler
Tel: 03583-55479-301
d.schueler@zittau.de

Akce**
pátek | 13.11. | 17.00 h
Vernisáž** »Státní tajem ství! Zittwerke. Zbrojovka za nacismu«

Prohlídky výstavy**
neděle | 7.2. | 15.00 h neděle | 18.4. | 15.00 h

Exkurze**
neděle | 21.3. | 15.00 h
Exkurze* do bývalého výrobního areálu Zittwerke | Místo setkání: Rolnicza 44, 59-921 Sieniawka

neděle | 11.4.
Továrny Zittwerke v Semilech a Mitteldeutsche Motorenwerke ve Smržovce und Plavech
PhDr. Tomáš Chvátal, PhD. (Muzea a Pojizerské galerie Semily), Ivan Rous (Severo českého muzea v Liberci). Německy i česky. Další informace viz ww.museum-zittau.de

čtvrtek | 22.4.
Místa nucené práce v dnešním Trojzemí. Celodenní autobusová exkurze s Ivanem Rousem (Severočeské muzeum v Liberci). V němčině, češtině a polštině. Vstup zdarma.
Další informace a přihlášení: p.zahradnickova@ hillerschevilla.de

Cyklistická exkurze
sobota | 8.5.
Cyklistická exkurze po stopách historie Trojzemí u příležitosti konce druhé světové války a Dne Evropy
V němčině, češtině a polštině. Účast zdarma.
Další informace a přihlášení: p.zahradnickova@hillerschevilla.de

Film
Čtvrtek | 4. 3. | 18.00 h
Bedrock, Kanada 2025.
Polsky, anglicky. Kronenkino
Vstupné: 8 € | Snížené vstupné: 6 €

Ostatní
sobota | 27. 2.
Nucené práce za druhé světové války – Jak společně připomínat minulost napříč hranicemi
Přihlašovat se lze již nyní e-mailem na: veranstaltungen@stsg.de.
V němčině, češtině a polštině. Další informace naleznete na www.slag-aus-ns.de

** Přihlášky nejpozději 2 dny předem na museum@zittau.de s předmětem: Zittwerke Účast na exkurzích je na vlastní nebezpečí. Prosím, noste pevnou obuv a mějte na paměti že na exkurzích není WC. 10 € / snížená cena 5 €.

Vyhrazena zmena.

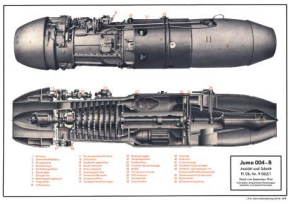
Städtische Museen Zittau
Klosterstraße 3, D-02763 Zittau
Geöffnet Dienstag bis Sonntag 10.00 – 17.00 Uhr
Tel: 03583-55479-0
www.museum-zittau.de
museum@zittau.de

Öffentlichkeitsarbeit
Daniela Schüler
Tel: 03583-55479-301
d.schueler@zittau.de

Fotos

Wache und Tordurchfahrt Zittwerke Kleinschönau Sieniawka | Stráž a průjezdní brána Zittwerke Kleinschönau Sieniawka | Straż i przejazd bramny Zittwerke Kleinschönau Sieniawka

Funktionsschema aus dem Jumo 004-Handbuch | Funkční schéma z příručky k motoru Jumo 004 |Schemat działania z instrukcji silnika Jumo 004

Virtuelle Rekonstruktion des KZ-Blockes in den Zittwerken (Jos Tomlow, Aurel Thieme, Thi, Hong Loan, HSZG) | Virtuální rekonstrukce bloku koncentračního tábora v závodě Zittwerke (Jos Tomlow, Aurel Thieme, Thi Hong Loan, HSZG) | Wirtualna rekonstrukcja obozu koncentracyjnego na terenie Zittwerke (Jos Tomlow, Aurel Thieme, Thi, Hong Loan, HSZG)

Zittwerke Semil, Eberwerke Ebersbach, Prüfstände und Bandmontage Zittwerke Zittau (alle Fotos SMZ) | Zittwerke Semily, Eberwerke Ebersbach, zkušební stanoviště a pásová montáž v závodě Zittwerke Žitava | Zittwerke Semil, Eberwerke Ebersbach, hamownie i montaż taśmowy w Zittwerke (Sieniawka) (wszystkie zdjęcia: SMZ)

Jumo 004-Triebwerk, Technikmuseum Berlin| Silnik odrzutowy Jumo 004, Niemieckie Muzeum | Techniki w Berlinie (fot. SMZ)

Städtische Museen Zittau
Klosterstraße 3, D-02763 Zittau
Geöffnet Dienstag bis Sonntag 10.00 – 17.00 Uhr
Tel: 03583-55479-0
www.museum-zittau.de
museum@zittau.de

Öffentlichkeitsarbeit
Daniela Schüler
Tel: 03583-55479-301
d.schueler@zittau.de